

Załącznik nr 3 do wniosku Piotra Benedykta Zientarskiego z dnia 24 kwietnia 2019 r. do Centralnej Komisji do Spraw Stopni i Tytułów o przeprowadzenie postępowania habilitacyjnego w dziedzinie nauk prawnych w dyscyplinie prawo.

Załącznik nr 3

Autoreferat przedstawiający opis dorobku i osiągnięć naukowych

1. Imię i nazwisko:

Piotr Benedykt Zientarski

2. Posiadane dyplomy, stopnie naukowe – z podaniem nazwy, miejsca i roku ich uzyskania oraz tytuł rozprawy doktorskiej

- 1975 r. – magister prawa, Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Praca magisterska pt. *Przestępstwo niegospodarności /art. 217 K. K/ w świetle orzecznictwa Sądu Najwyższego* napisana pod kierunkiem prof. dr hab. Krystyny Daszkiewicz.
- 1977 r. – egzamin sędziowski i radcowski.
- 1981 r. – egzamin adwokacki wraz z wpisem na listę adwokatów.
- 29.09.2010 r. – stopień doktora nauk prawnych z zakresu prawa konstytucyjnego. Praca doktorska pt. *Organizacja wewnętrzna Senatu Rzeczypospolitej Polskiej* napisana pod kierunkiem prof. dr hab. Marka Chmaja (recenzenci: prof. dr hab. Zbigniew Witkowski, prof. dr hab. Andrzej Sylwestrzak, dr hab. Bogumił Szmulik).

3. Informacje o dotychczasowym zatrudnieniu w jednostkach naukowych

- 2011-2017 – adiunkt w Koszalińskiej Wyższej Szkole Nauk Humanistycznych w Koszalinie, (wykładowca przedmiotów prawno-administracyjnych, np. prawo konstytucyjne, prawo administracyjne, gospodarcze,
- 2018 r. – adiunkt w Wyższej Szkole Gospodarki Euroregionalnej im. Alcide De Gasperi w Józefowie.

4. Wskazanie osiągnięcia wynikającego z art. 16 ust 2 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. O stopniach naukowych i tytule naukowym 9 (Dz. U. Nr 65, poz. 595 ze zm.)

a) Tytuł osiągnięcia naukowego:

Sytuacja prawna mniejszości narodowych w systemie prawnym Rzeczypospolitej Polskiej

b) (Autor, tytuł/tytuły publikacji, rok wydania, nazwa wydawnictwa)

Zientarski P. B., *Sytuacja prawna mniejszości narodowych w systemie prawnym Rzeczypospolitej Polskiej*, Wydawnictwo Naukowe „Silva Rerum”, Poznań 2019. Recenzenci wydawniczy: prof. dr hab. Jacek Sobczak, prof. dr hab. Marek Chmaj, ISBN 978-83-65697-85-5, s. 268.

c) omówienie celu naukowego ww. pracy i osiągniętych wyników wraz z omówieniem ich ewentualnego wykorzystania

Praca poświęcona jest analizie sytuacji prawnej mniejszości narodowych w systemie konstytucyjnym Rzeczypospolitej Polskiej. Na problem wypadło jednak spojrzeć z możliwie szerokiej perspektywy i chociaż są to rozważania prawnicze, mieszczące się w płaszczyźnie prawa konstytucyjnego i międzynarodowego publicznego, a także praw europejskich systemów regionalnych, nie można było uciec od kwestii definicyjnych i metodologicznych, w praktyce niezwykle kontrowersyjnych i spornych, leżących na styku prawa, politologii i socjologii. Stąd też w rozdziale pierwszym, poświęconym problemom definicyjnym i metodologicznym, ukazano spór o pojęcie narodu, zajęto się kwestią tożsamości i świadomości narodowej, a także zwrócono uwagę na funkcjonujące w literaturze, zwłaszcza socjologicznej, ale także prawniczej określenie „grupa etniczna”.

Rozdział drugi, generalnie ściśle prawniczy poświęcony został pojmowaniu mniejszości narodowych i ich definiowaniu w prawie międzynarodowym. Wywody zawarte w nim otwierają kwestie dotyczące rozumienia mniejszości narodowych w doktrynie. Stało się to punktem wyjścia dla ukazania normatywnego ujęcia mniejszości narodowych w prawie międzynarodowym. Szczegółowo przekazano zawarte w aktach prawa międzynarodowego, standardy praw mniejszości, prezentując Europejską Kartę Języków Regionalnych lub Mniejszościowych, Konwencję ramową o ochronie mniejszości narodowych. W dalszej części ukazano problem funkcjonowania mniejszości narodowych i wielokulturowości w prawie Unii Europejskiej. Rozważania zawarte w tym rozdziale zamykają wywody odnoszące się do języka, jako wyznacznika tożsamości mniejszości, ze szczególnym uwzględnieniem systemu językowego Unii Europejskiej i istniejących, w tym obszarze problemów w zakresie postępowania i wykładni.

W rozdziale trzecim ukazano regulacje odnoszące się do mniejszości narodowych w polskim porządku prawnym. Przedstawiono tu prace nad art. 35 konstytucjonalizującym mniejszości narodowe i etniczne. W dalszej części tego rozdziału przedstawiono prace nad ustawą z 6 stycznia 2005 r. o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym. W ostatniej części rozdziału dokonano analizy obowiązującej ustawy na tle poglądów doktryny i stanowisk judykatury.

Ostatni – czwarty rozdział odnosi się do polityki etnicznej Rzeczypospolitej Polskiej na tle polityk prowadzonych w innych państwach europejskich. W kolejnych podrozdziałach podjęto tu kwestie dotyczące definiowania polityki etnicznej, zderzając ten termin z etnopolityką i kwestiami sekurytyzacji. Zasygnalizowano też kwestie odnoszące się do wykluczenia etnicznego.

Celem pracy było przeprowadzenie szczegółowej analizy istniejących zarówno w płaszczyźnie powszechnego (uniwersalnego) prawa międzynarodowego publicznego, jak i w obszarach regionalnych praw europejskich, a także w krajowym polskim porządku prawnym regulacji odnoszących się do sytuacji mniejszości narodowych. Rozważania te stanowiły asumpt do próby odpowiedzi na pytanie, czy udało się wypracować chociażby tylko w płaszczyźnie normatywnej standardy praw mniejszości.

Generalna teza pracy sprowadza się do stwierdzenia, że odnoszące się do mniejszości narodowych i etnicznych regulacje są w generalnych założeniach zbieżne i zgodne z regulacjami zapisanymi w dokumentach, regulujących wolności i prawa człowieka. Tak sformułowanej tezie towarzyszy pięć hipotez badawczych. Pierwsza z nich wychodzi z założenia, że wyznaczenie zakresu wolności mniejszości narodowych jest procesem dyskursyjnym, w którym biorą udział z jednej strony organy władz poszczególnych państw, z drugiej instytucje społeczeństwa obywatelskiego. Druga sprowadza się do tego, że podmioty tworzące normy prawa międzynarodowego zadawalają się tworzeniem standardów normatywnych, nie badając jak one funkcjonują w praktyce. Trzecia z hipotez wychodzi z założenia, że prawa i wolności mniejszości narodowych i etnicznych, pojmowane są mimo istnienia standardów normatywnych różnie w różnych państwach, w zależności od doświadczeń historycznych i postawy obywateli. W myśl

kolejnej, czwartej hipotezy, istniejący w Polsce system prawny zabezpiecza interesy tych mniejszości, które taksatywnie zostały wymienione w ustawie 6 stycznia 2005 r. o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym, lecz prawa późniejszych mniejszości, których przedstawiciele nie są obywatelami Rzeczypospolitej, a nawet tych przedstawicieli mniejszości wymienionych w ustawie, którzy nie posiadają obywatelstwa polskiego, nie zostały w sposób należyty obwarowane. Następna, ostatnia hipoteza badawcza sprowadza się do stwierdzenia, że poza systemem prawnym, ważnym czynnikiem stymulującym zakres praw mniejszości w państwie jest kultura polityczna klasy rządzącej i uwarunkowania psychologiczne nie tylko elit, ale całego społeczeństwa. W sytuacji narastającej fali nietolerancji, ksenofobii, sztucznie podsycanej przez niektóre grupy polityczne istnieje realna obawa, że prawa mniejszości narodowych będą bezkarnie łamane, oczywiście dotyczy to w Polsce tych mniejszości, których status nie jest zapisany w ustawie, a których przedstawiciele różnią się wyglądem, rasą, bądź słabym opanowaniem języka od reszty mieszkańców.

Zagadnienia podjęte w pracy wymagały wykorzystania wiedzy z kilku dziedzin. W pierwszym rzędzie oczywiście z zakresu prawa, ale także socjologii, nauki o polityce oraz historii. Złożony i szeroki charakter problematyki objętej przedmiotem dociekań spowodował konieczność zastosowania takich metod badawczych, które spełniłyby postulat adekwatności, czyli doprowadziły do osiągnięcia zamierzonych rezultatów. W pierwszym rzędzie koniecznym okazało się zastosowanie takich metod, które mogłyby sprostać głównemu celowi, jakim okazała się być analiza. W zakresie analizy tekstów normatywnych niezbędną okazała się cała paleta metod prawniczych. W pierwszym rzędzie należała do nich metoda egzegezy tekstu prawnego, stosowana według wskazań zawartych w koncepcji derywacyjnej w ujęciu M. Zielińskiego. Towarzyszyła jej także analiza lingwistyczna tekstu prawnego, zarówno w ujęciu topiczno-retorycznym Ch. Perelmana, jak - w nieco mniejszym stopniu - w ujęciu proceduralnym. Oczywiście koniecznym było odniesienie się do hermeneutyki prawniczej jako metody wyjaśnienia tekstu. Zastosowanie wspomnianych metod znalazło swój wyraz w przyjętej metodzie eksplantacji zarówno tekstu Konstytucji, jak i aktów prawa międzynarodowego wszystkich analizowanych systemów. Zmuszało to do posłużenia się metodą leksykalną, co wynikało z faktu, iż wykładnia językowa zwana także semantyczną lub gramatyczną uznawana jest, jak wskazuje się w literaturze za „królową” wykładni. W konstruowaniu pracy nie można było uciec od metody porównawczej pozwalającej na eksplorację głębokich źródeł obowiązującego systemu prawnego, jak i wychodzącej poza ten system i pozwalającej na doniesienie jego założeń do wzorców istniejących w prawie międzynarodowym publicznym i w obu systemach europejskich. Metoda ta pełniła jednak dla potrzeb niniejszej pracy generalnie jedynie funkcję aplikacyjną – z uwagi na jej ograniczoną objętość. Bardzo pomocną okazała się analiza instytucjonalno-prawna, którą stosowano przy badaniu funkcjonowania w praktyce przyjętych w prawie międzynarodowym i krajowym standardów normatywnych. Wśród metod badawczych nie sposób było uciec od metody opisowej.

Należało także zastosować metody historyczne, które okazały się niezbędne przy konstruowaniu przede wszystkim treści zawartej w rozdziale pierwszym. Metody te dostarczające materiału do szerokiej generalizacji stosowano zarówno w ujęciu pragmatycznym, stawiając sobie za cel wydobywanie danych przydatnych do odtworzenia procesu historycznego, kształtującego ideę zabezpieczenia sytuacji prawnej mniejszości narodowych i etnicznych. Stosowano ją także w ujęciu genetycznym (historyczno-krytycznym) starając się wskazać genezę zjawisk, których skutki można zaobserwować w dniu dzisiejszym. Założenie, że każde zjawisko ma genezę oraz rodzi określone następstwa, skłaniało do wyboru metody genetycznej, opartej nadto o indukcyjne i dedukcyjne sposoby wnioskowania. Przedmiot rozprawy wymagał wykorzystania zarówno szerokiej, zróżnicowanej bazy źródłowej, jak i odwołania się do obszernej literatury przedmiotu.

5. Omówienie pozostałych osiągnięć naukowo-badawczych

Przedmiotem moich badań była w szczególności wielowymiarowa tematyka administracji państwowej oraz samorządu terytorialnego obejmująca swoim zakresem, między innymi, próby weryfikacji i identyfikacji obszarów funkcjonowania polskiej administracji publicznej oraz

samorządu terytorialnego na wielu płaszczyznach. Powyższe badania obrazowane są poprzez szereg publikacji:

1. W zakresie moich zainteresowań znalazły się zagadnienia dotyczące kwestii ustrojowych w samorządach. Badania dotyczące efektywności działania jednostek samorządu terytorialnego znalazły wyraz w opracowaniu, którego byłem współredaktorem: *Zientarski P. B. (red.), Gołębiowska A. (red.), Efektywność działania administracji publicznej w Polsce, Kancelaria Senatu, Warszawa 2016*, oraz dwóch rozdziałach w niej zawartych:
 - a. *Zientarski P. B., Gołębiowska A., Rozdział I. Prawo do dobrej administracji jako prawo podstawowe o randze konstytucyjnej, [w:] Zientarski P. B. (red.), Gołębiowska A., Efektywność działania administracji publicznej w Polsce, Kancelaria Senatu, Warszawa 2016,*
 - b. *Zientarski P. B., Gołębiowska A., Rozdział II. Rozstrzygnięcie sporów kompetencyjnych przez Naczelny Sąd Administracyjny, [w:] Zientarski P. B. (red.), Gołębiowska A., Efektywność działania administracji publicznej w Polsce, Kancelaria Senatu, Warszawa 2016,*

Zawarte tam refleksje związane są z aktualnymi potrzebami dotyczącymi działań administracji publicznej w Polsce. Podjęto także próby analizy podmiotowych, przedmiotowych i funkcjonalnych aspektów samorządu terytorialnego.

Przedmiotem badawczym publikacji z tego samego cyklu, zatytułowanej *Funkcjonowanie samorządu terytorialnego – uwarunkowania prawne i społeczne, (Zientarski P. B. (red.), Gołębiowska A. (red.)), Kancelaria Senatu, Warszawa 2016* była podmiotowość i samodzielność samorządu terytorialnego wyrażona w Konstytucji RP oraz skonkretyzowana w ustawach samorządowych. Celem publikacji było przedstawienie istoty współczesnego samorządu terytorialnego jako instytucji prawnej. Jestem współautorem rozdziału opublikowanego na jej łamach:

- a. *Zientarski P. B., Gołębiowska A., Rozdział IV. Konstytucyjne i ustawowe podstawy prawa obywatela do informacji o działalności organów samorządu terytorialnego, [w:] Zientarski P. B. (red.), Gołębiowska A., Funkcjonowanie samorządu terytorialnego – uwarunkowania prawne i społeczne, Kancelaria Senatu, Warszawa 2016*
- b. *Zientarski P. B., Gołębiowska A., Stępień E., Rozdział I. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej a samorząd terytorialny, [w:] Zientarski P. B. (red.), Gołębiowska A., Funkcjonowanie samorządu terytorialnego – uwarunkowania prawne i społeczne, Kancelaria Senatu, Warszawa 2016*

Wyraz badaniom nad funkcjami uchwałodawczymi jednostek samorządu terytorialnego oraz znaczeniem udziału obywateli w funkcjonowaniu jednostek samorządu terytorialnego dały publikacje dotyczące powyżej wspomnianej tematyki. *Zientarski P. B. (red.), Mreńca E. (red.), Obywatelska inicjatywa uchwałodawcza w procesie stanowienia aktów prawa miejscowego, Kancelaria Senatu, Warszawa 2018* przedstawia problematykę najczęściej spotykanego w praktyce rodzaju aktów prawa miejscowego., mającego istotny wpływ na kształtowanie sytuacji prawnej obywateli w ich życiu codziennym. Problematyka badawcza dzieła dotyczy uwarunkowań prawnych w płaszczyźnie obywatelskiej inicjatywy uchwałodawczej, a w szczególności jej roli we wzmacnianiu demokratyzacji procesu prawotwórczego przy stanowieniu prawa lokalnego przez organy samorządu terytorialnego. Istotą podjętego zagadnienia badawczego był brak w Konstytucji RP oraz ustawodawstwie zwykłym normatywnej legitymacji w zakresie obywatelskiej inicjatywy uchwałodawczej. Zawarty w niej został artykuł mojego autorstwa: *Zientarski P. B., Rozdział II. Aspekty aksjologiczne partycypacji społecznej a obywatelska inicjatywa uchwałodawcza, [w:] Zientarski P. B. (red.), Mreńca E. (red.), Obywatelska inicjatywa uchwałodawcza w procesie stanowienia aktów prawa miejscowego, Kancelaria Senatu, Warszawa 2018*

Tematyki związanej z demokracją bezpośrednią dotyczyła publikacja: *Giżyńska M., Bułajewski St., Referendum jako forma aktywności społeczeństwa obywatelskiego, JoMS 2018;39(4):119–133 DOI: <https://doi.org/10.13166/jms/103108> (dostęp: 09.04.2019), którą recenzowałem.*

Przedmiot moich badań nad prawem miejscowym został zawarty także w publikacji, której byłem współredaktorem: *Zientarski P. B. (red.), Izdebski H. (red.), Mreńca E. (red.), Akty prawa miejscowego stanowione przez organy jednostek samorządu terytorialnego, Kancelaria Senatu, Warszawa 2018*, opisującej kompetencję jednostek samorządu terytorialnego do wydawania aktów prawa miejscowego jako aktów normatywnych będących źródłami powszechnie obowiązującego prawa RP. Na łamach publikacji znalazły się dwa rozdziały, których jestem współautorem:

- a. *Zientarski P. B., Mreńca E., Rozdz. II (s. 71-83), Czynniki wpływające na jakość aktów prawa miejscowego stanowionych przez organy jednostek samorządu terytorialnego, [w:] Zientarski P. B. (red.), Izdebski H. (red.), Mreńca E. (red.), Akty prawa miejscowego stanowione przez organy jednostek samorządu terytorialnego, Kancelaria Senatu, Warszawa 2018,*
- b. *Zientarski P. B., Mreńca E., Rozdz. I (s. 9-23), Kompetencja prawotwórcza organów jednostek samorządu terytorialnego w zakresie współkształtowania powszechnie obowiązującego prawa, [w:] Zientarski P. B. (red.), Izdebski H. (red.), Mreńca E. (red.), Akty prawa miejscowego stanowione przez organy jednostek samorządu terytorialnego, Kancelaria Senatu, Warszawa 2018,*

Tematyka badawcza związana z weryfikacją podejścia do istoty prawa do dobrej administracji ocenianej na podstawie analiz z obszaru prawa administracyjnego, prawa Unii Europejskiej, prawa ustrojowego (konstytucyjnego), prawa międzynarodowego publicznego, prawa podatkowego oraz ekonomii i polityki publicznej znajduje wyraz w publikacji zatytułowanej *Prawo do dobrej administracji – wybrane zagadnienia, Kancelaria Senatu RP, Warszawa 2019 (Zientarski P. B. (red.), Gołębiowska A. (red.))*.

Publikacja, której również jestem współredaktorem: *Wybrane aspekty realizacji zasady równoważonego rozwoju samorządu terytorialnego, Kancelaria Senatu RP, Warszawa 2019, (Zientarski P. B. (red.), Sitek M. (red.))*, odpowiada na wcieloną w życie reformę samorządu polegającą na wprowadzeniu kadencyjności organów wykonawczych gminy oraz wydłużeniu kadencji do lat pięciu, co pozwoli na efektywny rozwój jednostek samorządowych. W rozdziale I, zawartym w publikacji, wskazałem zasady wdrożenia elementów równowagi, racjonalnego gospodarowania oraz współpracy między samorządami (*Zientarski P. B., Rozdział I, Zrównoważony rozwój samorządu terytorialnego z perspektywy polityki państwa, [w:] Zientarski P. B. (red.), Sitek M. (red.), Wybrane aspekty realizacji zasady równoważonego rozwoju samorządu terytorialnego, Kancelaria Senatu RP, Warszawa 2019*)

Tematykę związaną ze zrównoważonym rozwojem poruszałem także w zakresie innym niż dotyczącym bezpośrednio jednostek samorządu terytorialnego. Zrównoważony rozwój we wszystkich branżach, w tym w turystyce, jest nie tylko nowym trendem społecznym, jest wyznacznikiem i „koniecznością” XXI wieku. Unia Europejska dąży do zachowania zasobów i ochrony środowiska wdrażającego zasady odpowiedniości w prawodawstwie. Celem artykułu jest pokazanie, w jaki sposób nowe technologie wpływają na przemysł turystyczny, czy odgrywają pozytywną rolę w rozwoju zrównoważonej turystyki. Wyraz tym zainteresowaniom daje artykuł: *Zientarski P., Such-Pyrgiel M. (2019) Sustainable Tourism Development in The Era of Digital Transformation, OPUS International Journal of Society Researches 10/17/March 2019, ISSN 2528-9527, DOI: 10.26466/opus.530216, <http://dergipark.gov.tr/opus/issue/42322/530216> (dostęp: 09.04.2019).*

Przedmiotem moich zainteresowań była także identyfikacja oraz weryfikacja obszarów związanych z zarządzaniem w administracji publicznej, co znalazło wyraz w publikacji: *Zientarski P. B. (red.), Gołębiowska A. (red.), Koncepcje i instrumenty zarządzania w administracji publicznej, Kancelaria Senatu, Warszawa 2017*. Moim celem badawczym była analiza zmian, wpływających na skuteczność działań administracji publicznej, dokonanych na przestrzeni ostatnich lat. We współtworzonym rozdziale, omawiając sprawność działania administracji państwowej, skupiłem się nie tylko na aspektach prawnych, ale także związanych z naukami o zarządzaniu: W opisaney publikacji zawarty jest współtworzony artykuł: *Zientarski P. B., Gołębiowska A., Rozdział III. Prawne uwarunkowania skuteczności działań administracji publicznej [w:] Zientarski P. B. (red.), Gołębiowska A., Koncepcje i instrumenty zarządzania w administracji publicznej, Kancelaria Senatu, Warszawa 2017*.

Moim przedmiotem badawczym była także problematyka jednostek pomocniczych charakterystycznych dla obszarów wiejskich – t.j. sołectw, co znalazło wyraz w publikacji *Zientarski P. B. (red.), Gołębiowska A. (red.), Sołectwo – studium prawnoustrojowe, Kancelaria Senatu, Warszawa 2017*, w której podjęto próbę zidentyfikowania podstawowych zagadnień dotyczących wybranych problemów wynikających z podstaw prawnych funkcjonowania sołectw. Inspiracją dla powstania monografii była zorganizowana w dniu 31 stycznia 2017 roku przez Komisję Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej Senatu RP we współpracy z Krajowym Stowarzyszeniem Sołtysów konferencja, pt.: Kierunki zmian statusu prawnego sołectwa, poświęcona temu istotnemu zagadnieniu ustrojowemu. We wspomnianej publikacji zawarty został rozdział, który współtworzyłem: *Zientarski P. B., Gołębiowska A., Rozdział I. Podstawy prawne działania gminnych jednostek pomocniczych, [w:] Zientarski P. B. (red.), Gołębiowska A., Sołectwo – stadium prawnoustrojowe, Kancelaria Senatu, Warszawa 2017*.

W publikacji *Zientarski P. B. Problem upływu kadencji organów samorządowych w czasie trwania procedury nadzorczej* zawarto rozważania dotyczące kontroli i audytu jako jednej z metod stosowanych w ocenie działalności administracji publicznej. Odpowiednio stosowana kontrola i nadzór w administracji publicznej w sytuacji postępującej decentralizacji sektora publicznego weryfikuje trafność podejmowanych decyzji dotyczących realizacji nałożonych nowych zadań na jednostki podsektora samorządu terytorialnego, kreując tym samym jakość świadczonych usług publicznych przez wspólnotę samorządową. Zawarty w powyższej publikacji artykuł mojego autorstwa, dotyczy analizy problemu upływu kadencji organów samorządowych w czasie trwania procedury nadzorczej. Podobnie, tematykę kontroli i nadzoru porusza współautorska publikacja: *Instytucje kontroli i nadzoru w działaniach organów władzy publicznej w Polsce, Marek Woch, Warszawa 2016 (Zientarski P. B. (red.), Gołębiowska A. (red.), Woch M. (red.))*.

Przedmiotem moich badań była także analiza sposobu przeprowadzania postępowania przed wybranymi sądami. Wyraz tym zainteresowaniom dała publikacja *Zientarski P. B., Szwoch M., Strona w postępowaniu o wydanie pozwolenia na budowę, [w:] „Zeszyty Naukowe” 6/2010, Wydawnictwo Koszalińskiej Wyższej Szkoły Nauk Humanistycznych w Koszalinie, Koszalin 2010*.

Publikacja kilku współredaktorów (Zientarski P. B. (red.), Mreńca E. (red.), Czwojdrak B. (red.)) zatytułowana: *Administracja państwowa i samorząd w Polsce w ujęciu historyczno-prawnym. Wybrane zagadnienia, Kancelaria Senatu, Warszawa 2018* dała wyraz moim zainteresowaniom prawnohistorycznym. Miała na celu ukazanie przeobrażeń administracji państwowej i samorządu na przestrzeni lat, od I do III Rzeczypospolitej. Przedstawione ramy czasowe umożliwiają ocenę i ułatwiają analizę procesów oraz popełnianych błędów w organizacji i sprawności działania administracji państwowej, czego efektem powinna być poprawa efektywności funkcjonowania administracji państwowej i samorządowej obecnie. Zawarte w opracowaniu współautorskie artykuły:

- a. Zientarski P. B., Mreńca E., *Rozdział VI, Rola Naczelnika Państwa i jego Kancelarii Cywilnej w procesie tworzenia prawa*, [w:] Zientarski P. B. (red.), Mreńca E. (red.), Czwojdrak B. (red.), *Administracja państwowa i samorząd w Polsce w ujęciu historyczno-prawnym. Wybrane zagadnienia, Kancelaria Senatu, Warszawa 2018*,
- b. Zientarski P. B., Mreńca E., *Rozdział VII, Koncepcje eksperckiego organu do spraw legislacji w II Rzeczypospolitej*, [w:] Zientarski P. B. (red.), Mreńca E. (red.), Czwojdrak B. (red.), *Administracja państwowa i samorząd w Polsce w ujęciu historyczno-prawnym. Wybrane zagadnienia, Kancelaria Senatu, Warszawa 2018*,

Recenzowałem także następujące publikacje z zakresu samorządu terytorialnego i administracji państwowej:

- a. Gross-Gołącka E., *Działania projakościowe w jednostce sektora finansów publicznych – znaczenie i rola zintegrowanego systemu zarządzania w opinii osób będących na stanowiskach kierowniczych i pozostałych pracowników*, *JoMS* 2017;35(4):331–352 DOI: <https://doi.org/10.13166/jms/84825>.
 - b. Sitek B., *Interes państwa vs. interes samorządu lokalnego. Konflikt czy współpraca państwa i samorządu?*, *JoMS* 2016;31(4):127–142
2. Prowadziłem także badania kwestii ustrojowych oraz konstytucyjnych. Zajmowałem się, w szczególności, analizą zagadnień dotyczących Senatu Rzeczypospolitej Polskiej. Staralem się ustalić miejsce, które powinna zajmować druga izba parlamentu w systemie organów władzy państwowej oraz rozważałem propozycje zmierzające do nadania Senatowi Rzeczypospolitej Polskiej optymalnego, ustrojowego wymiaru. Zajmowałem się także naświetlaniem tematyki zasad konstytucyjnych, aspektami z tym związanymi, a także sądownictwem i konstytucyjnością wybranych przepisów prawnych. Efektem powyżej przedstawionych zainteresowań są publikacje, których jestem współredaktorem oraz artykuły i rozdziały:
- a. Zientarski P. B. (red.), Bisztyga A. (red.), *Kierunki zmian pozycji ustrojowej i funkcji Senatu RP*, Kancelaria Senatu, Warszawa 2014
 - b. Zientarski P. B., *Funkcje Senatu. Podstawy konstytucyjne a praktyka*, [w:] Zientarski P. B. (red.), *Konstytucja jako fundament państwa prawa w 15. rocznicę uchwalenia Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej*, Kancelaria Senatu, Warszawa 2013
 - c. Zientarski P. B., Chmaj M., *Rozdział V. Wolność tworzenia i działania partii politycznych w Polsce*, [w:] Rogalski M. (red.), *Wymiar wolności w prawie administracyjnym*, Oficyna Wydawnicza Uczelni Łazarzkiego, Warszawa 2018,
 - d. Zientarski P. B., Mreńca E., *Rozdział 42, Koncepcja „aktu ustawodawczego” w ustawie konstytucyjnej z 23.04.1935 r.*, [w:] Makilla D. (red.), *Wilczek-Karczewska M. (red.), Z historii ustroju i konstytucjonalizmu w Polsce*, Akademia Ekonomiczno-Humanistyczna, Warszawa 2018,
 - e. Zientarski P. B., *Rozdział V., Kierunki zmian funkcji Senatu*, [w:] Zientarski P. B. (red.), Bisztyga A. (red.), *Kierunki zmian pozycji ustrojowej i funkcji Senatu RP*, Kancelaria Senatu, Warszawa 2014, ISBN 978-83-63220-81-5, s. 65-85, recenzent wydawniczy – prof. zw. dr hab. Halina Zięba-Zalucka, recenzja – dr hab. Sławomir Patyra (*Przegląd Sejmowy*, Rok XXIII, 1(126)/2015, Kancelaria Sejmu, Warszawa 2015).
 - f. Zientarski P. B., *Część IV. Myśl polityczna i prawa XVII i XVIII w. Rozdział I. Oświecenie*, [w:] Szmulik B. (red.), Poglódek A. (red.), *Historia doktryn politycznych i prawnych*, Wydawnictwo C. H. Beck, Warszawa 2014, ISBN 978-83-255-6551-0, s. 125-148.

- g. *Zientarski P. B., Organizacja wewnętrzna Senatu. Studium prawnoustrojowe, Wyd. 2. zm. i uzup., „Studia i Materiały o Senacie”, Kancelaria Senatu, Warszawa 2011, ISBN 978-83-60995-98-3 recenzent wydawniczy – prof. nzw. dr hab. Bogumił Szmulik, recenzja – dr Maciej Serowaniec (Przegląd Sejmowy, Rok XX, 4(111)/2012, Wydawnictwo Sejmowe, Warszawa 2012), s. 224. Pomimo że w Bibliografii publikacji o Senacie Rzeczypospolitej Polskiej B-27 (Biuro Analiz i Dokumentacji – Zespół Analiz i Opracowań Tematycznych, Kancelaria Senatu, Warszawa 2012) obie monografie stanowią odrębne pozycje – nr 78 i 79 – to do wskaźników bibliometrycznych zaliczam jedną publikację (wydaną przez Wydawnictwa Adam Marszałek).*
- h. *Zientarski P. B., International Experience of Interaction of Constitutional Courts and Parliaments in Guaranteeing the Supremacy of the Constitution, [w:] International Almanac ‘Constitutional Justice in the New Millenium’, publikacja po konferencji “XIV Yerevan International Conference „International Experience of Interaction of Constitutional Courts and Parliaments in Guaranteeing the Supremacy of Constitution”, Erewań 03-10-2009, s. 52-60, ISSN 1829-0124. Publikacja w języku angielskim.*
- i. *Zientarski P. B., Chmaj M., Ochrona słusznych interesów ubezpieczonych a prawa ubezpieczycieli, „Wiadomości ubezpieczeniowe” 1/2015, s. 39-51, ISSN 0137-7264.*
- j. *Zientarski P. B. (red.), Gołębiowska A. (red.), M. Woch (red.), Funkcjonowanie Służby Celnej w Polsce, Marek Woch, Warszawa 2017.*

3. Kolejny cykl badawczy dotyczył informatyzacji nabierającej coraz większego znaczenia dla funkcjonowania samorządu terytorialnego i administracji państwowej.

Przedmiotem moich badań była kwestia rozwoju informatyzacji w samorządach oraz ukazanie praktycznych aspektów informatyzacji i relacji samorządów z administracją centralną. Wyrazem powyższych zainteresowań jest współredagowana publikacja zatytułowana *Wybrane aspekty informatyzacji w samorządach a zasada dobrej administracji, Kancelaria Senatu, Warszawa 2019, (Zientarski P. B. (red.), Sitek M. (red.))*, traktująca o istotności i aktualności problematyki dostępności systemów informatycznych w samorządach, a także opisująca standardy zarządzania w sferze publicznej. W artykule zawartym w publikacji oceniłem dostępność publicznych usług elektronicznych w Polsce oraz przedstawiłem pokrótce podjęte prace legislacyjne służące polepszeniu dostępności do usług informacyjno – komunikacyjnych (*Zientarski P. B., Rozdział I., Prace legislacyjne w polskim Parlamencie nad informatyzacją w samorządach (stan prawny na dzień 1 marca 2018 r.), [w:] Zientarski P. B. (red.), Sitek M. (red.), Wybrane aspekty informatyzacji w samorządach a zasada dobrej administracji, Kancelaria Senatu, Warszawa 2019*).

4. Przedmiotem moich zainteresowań była także identyfikacja oraz weryfikacja obszarów związanych z zarządzaniem w administracji publicznej, a także kwestie bezpieczeństwa i prawa dostępu do informacji publicznej uznawanego za jeden z istotnych elementów życia publicznego stanowiący wartość oraz ideę demokratycznego państwa prawnego

Przedmiotem badawczym *publikacji Zientarski P. B. (red.), Gołębiowska A. (red.), Ponowne wykorzystywanie informacji sektora publicznego w administracji, Kancelaria Senatu, Warszawa 2017* była analiza prawa do informacji publicznej uznawanego za jeden z istotnych elementów życia publicznego, stanowiący wartość oraz ideę demokratycznego państwa prawnego. Badania przedstawione w publikacji obrazują główne założenia oraz opinie prawne dotyczące problematyki wytwarzania, gromadzenia i przechowywania informacji i treści w postaci danych statystycznych, gospodarczych, środowiskowych, a także materiałów archiwalnych, księgozbiorów i kolekcji dzieł sztuki. Zawarty tam rozdział II, którego jestem współautorem (*Gołębiowska A., Zientarski P. B., Aspekty prawne ponownego wykorzystania informacji sektora publicznego w administracji*)

nakreśla, między innymi, zasady ogólne udostępniania informacji i warunki ponownego wykorzystania informacji publicznej.

Celami związanymi z tematyką badań zawartych w publikacji, której byłem współredaktorem, zatytułowanej *Administracja publiczna w systemie bezpieczeństwa państwa, Kancelaria Senatu, Warszawa 2017 (Zientarski P. B. (red.), Gołębiowska A. (red.))* była analiza istotnych problemów związanych z bezpieczeństwem państwa, wskazanie wyzwań oraz miejsca i roli administracji publicznej w tworzeniu bezpieczeństwa. Przedmiotem mojego badania w tym zakresie było przedstawienie organów administracji rządowej i samorządowej w sferze bezpieczeństwa i porządku publicznego, a także omówienie tematyki ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego w świetle Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej (*Zientarski P. B., Gołębiowska A., Rozdział I. Organy administracji rządowej i samorządowej w sferze bezpieczeństwa i porządku publicznego, [w:] Zientarski P. B. (red.), Gołębiowska A., Administracja publiczna w systemie bezpieczeństwa państwa, Kancelaria Senatu, Warszawa 2017*).

5. Cyklowi obejmującemu swoim zakresem prawo kosmiczne w kontekście wykorzystywania technik satelitarnych w administracji państwowej oraz samorządzie terytorialnym, poruszający zagadnienia związane z szerokim wykorzystywaniem tych technik w planowaniu przestrzennym, zarządzaniu kryzysowym, a także rolnictwie, daje wyraz publikacja zatytułowana *Zientarski P. B. (red.), Mreńca E. (red.), Myszone-Kostrzewa K. (red.), Aspekty prawne działalności kosmicznej, Kancelaria Senatu, Warszawa 2019*, której byłem współredaktorem. Problematyka powyższego opracowania została zogniskowana, w szczególności, wokół takich kwestii jak: dylematy Europejskiej Polityki Kosmicznej, aksjomaty krajowego prawa kosmicznego, wpływ technik satelitarnych na obronność kraju, a także konflikt ochrony praw człowieka ze sprawiedliwym dostępem do danych ze zdalnego badania Ziemi z kosmosu. W publikacji zawiera się mój artykuł: *Zientarski P. B., Rozdział. III, Parlamentarna Grupa ds. Przestrzeni Kosmicznej jako forma aktywności parlamentarnej, [w:] Zientarski P. B. (red.), Mreńca E. (red.), Myszone-Kostrzewa K. (red.), Aspekty prawne działalności kosmicznej, Kancelaria Senatu, Warszawa 2019*.
6. Przedmiotem moich zainteresowań była także analiza i porównywanie porządków prawnych innych państw z polskim porządkiem prawnym a także sytuacja mniejszości narodowych. Skupiałem się, przykładowo, na wymianie doświadczeń Rzeczypospolitej Polskiej oraz Republiki Kazachstanu w zakresie polityki samorządowej oraz mniejszości narodowych. Poruszałem także kwestie rozwiązań ustrojowych istniejących w innych państwach. W ramach powyższych badań powstały publikacje, których byłem współredaktorem, a także artykuły (również w języku angielskim – dotyczący sprawiedliwości społecznej):
 - a. *Zientarski P. B. (red.), Bisztyga A. (red.), Doświadczenia ustawodawcze Polski i Kazachstanu w zakresie polityki samorządowej i mniejszości narodowych, Wydawnictwo Adam Marszałek, Toruń 2015*
 - b. *Zientarski P. B., Bisztyga A., Rozdział. VI, Uwagi o Senacie i Mażilisie Parlamentu Republiki Kazachstanu oraz o wyborach deputowanych tych izb, [w:] Zientarski P. B. (red.), Bisztyga A. (red.), Kazachstan – Polska. Wybrane zagadnienia ustrojowe, społeczne i edukacyjne, Wydawnictwo Adam Marszałek, Toruń 2017*
 - c. *Zientarski P. B., Konstytucja Łotwy a Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej [w:] Kleina K. (red.), Świątecki P. (red.), Odzyskiwanie niepodległości przez kraje bałtyckie, Kancelaria Senatu, Warszawa 2017*
 - d. *Zientarski P. (2018) The principle of social justice implemented in Poland, [w:] Verejná Správa V Súčasnom Demokratickom A Právnom Štáte Verejná Správa V Súčasnom Demokratickom A Právnom Štáte Časť Recenzovaný zborník príspevkov z medzinárodnej vedeckej konferencie 2, Wyd. Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach Fakulta verejnej správy, Kosice, ISBN 978-80-8152-701-2*

(<https://unibook.upjs.sk/img/cms/2019/fvs/verejna-sprava-v-sucasnom-state-2-web.pdf>). Celem artykułu jest omówienie koncepcji sprawiedliwości społecznej i pokazanie, że pojęcie to można zrozumieć w zupełnie inny sposób. W artykule rozważa się także kwestię sprawiedliwości społecznej z polskiej perspektywy.

7. Efekty cyklu badań prowadzonych nad zawodami prawniczymi zostały przedstawione w publikacjach, których byłem redaktorem:
- a. *Zientarski P. B. (red.), Model dojścia do urzędu sędziego, Kancelaria Senatu, Warszawa 2015,*
 - b. *Zientarski P. B. (red.), Model nadzoru nad działalnością sądów i pracą orzeczniczą sędziów, Kancelaria Senatu, Warszawa 2015,*
 - c. *Zientarski P. B. (red.), Rola notariatu w zapewnieniu bezpieczeństwa obrotu nieruchomościami z perspektywy prawa wybranych państw Unii Europejskiej i Stanów Zjednoczonych, Kancelaria Senatu, Warszawa 2014.*
8. Ponadto przyjęto do druku następujące publikacje:
- a. *Zientarski P. (2019) Zadania Senatu RP w zakresie kreowania polityki regionalnej w Polsce, Journal of Modern Science, ISSN: 1734-2031, 1/2019 vol 40, Artykuł został przyjęty do druku.*
 - b. Istotę nadzoru i kontroli nad administracją publiczną wyrazi, przyjęte aktualnie do druku opracowanie zatytułowane *Kontrola i audyt w administracji publicznej. Wybrane zagadnienia, Kancelaria Senatu RP, Warszawa 2019 (Zientarski P. B. (red.), Gołębiowska A. (red.))*. W powyższej publikacji zawarto rozważania dotyczące kontroli i audytu jako jednej z metod stosowanych w ocenie działalności administracji publicznej. Odpowiednio stosowana kontrola i nadzór w administracji publicznej w sytuacji postępującej decentralizacji sektora publicznego weryfikuje trafność podejmowanych decyzji dotyczących realizacji nałożonych nowych zadań na jednostki podsektora samorządu terytorialnego, kreując tym samym jakość świadczonych usług publicznych przez wspólnotę samorządową. Zawarty w powyższej publikacji artykuł mojego autorstwa, dotyczy analizy problemu upływu kadencji organów samorządowych w czasie trwania procedury nadzorczej.
 - c. Zakres zainteresowań związanych z samorządem terytorialnym poszerza rozdział w publikacji, której jestem współredaktorem, dotyczącej działań jednostek samorządu terytorialnego w kontekście ochrony środowiska. Jest to artykuł: *Zientarski P.B., Rozdział. III, Kierunki zmian legislacyjnych w zakresie zarządzania funduszami ochrony środowiska w Polsce [w:] Zientarski P. B. (red.), Mreńca E. (red.), Izdebski H. (red.), Zadania jednostek samorządu terytorialnego w zakresie ochrony środowiska. Wybrane zagadnienia, Kancelaria Senatu RP, Warszawa 2019.* Publikacja została przyjęta do druku.
 - d. Rozważania dotyczące tematyki wyborów samorządowych poruszone zostały także w anglojęzycznym artykule przyjętym do druku: *Zientarski P. (2019) The assessment of effects of local government elections in Poland in 2018, Regional Formation and Development Studies, ISSN: 2351-6542, Vol 27 (1) 2019,* opisującym wpływ wyborów samorządowych z roku 2018 na obecną sytuację w Polsce oraz na funkcjonowanie kraju na arenie międzynarodowej. To wydarzenie było bardzo ważne dla zbudowania przyszłej sytuacji politycznej w Polsce i było pewnego rodzaju testem przed wyborami do Parlamentu Europejskiego, do polskiego parlamentu i przed wyborami prezydenckimi, które nadchodzą w kolejnych latach. Przedmiotem artykułu jest analiza wyborów do samorządu terytorialnego w Polsce w 2018 r. i pokazanie, jakie zmiany zostały wprowadzone w polskim prawie wyborczym.

Aktywność legislacyjna i prawotwórcza podczas sprawowania funkcji senatora RP – charakterystyka ogólna.

Wskazane powyżej pola badawcze realizowały się także w działalności legislacyjnej Senatu RP, a w szczególności poprzez autorstwo wielu inicjatyw ustawodawczych i istotnych merytorycznych poprawek. Poniżej przedstawiam przygotowane przez Biuro Legislacyjne i podpisane przez Marszałka Senatu RP wybrane dane o aktywności mojej, jako senatora VII i VIII kadencji.

Pełniłem funkcję **przewodniczącego Komisji Ustawodawczej** – od 19 marca 2009 r. do 11 listopada 2015 r. Byłem także **przewodniczącym Podkomisji do spraw Zmian Konstytucji** powołanej przez tę Komisję 17 listopada 2010 r. i funkcjonującej do 7 listopada 2011 r.

Przedmiotem działania Komisji Ustawodawczej była ogólna problematyka legislacyjna i spójności prawa, rozpatrywanie zmian Konstytucji, regulacji kodeksowych, inicjatyw ustawodawczych i uchwałodawczych Senatu, analiza orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego i podejmowanie działań ustawodawczych mających na celu wykonanie wyroków Trybunału Konstytucyjnego. W okresie, w którym senator Piotr Zientarski był przewodniczącym Komisji, wniosła ona 119 inicjatyw wykonujących orzeczenia TK.

Do zakresu działania wskazanej Podkomisji należało przedstawianie propozycji inicjatyw ustawodawczych Senatu w sprawie zmiany Konstytucji, monitorowanie sejmowych prac nad projektami ustaw o zmianie Konstytucji oraz informowanie o ich przebiegu, a także przedstawianie propozycji stanowisk w sprawach projektów ustaw o zmianie Konstytucji oraz zgłaszanych do nich poprawek – w celu umożliwienia uchwalania ustaw o zmianie Konstytucji w jednakowym brzmieniu przez Sejm i Senat.

Biuro Legislacyjne i Marszałek Senatu RP podkreślili moją aktywność w sprawach ustrojowych, zwłaszcza dotyczących wymiaru sprawiedliwości i zawodów prawniczych, oraz w zakresie regulacji kodeksowych, w szczególności w dziedzinie prawa i postępowania karnego. Zostało przez Marszałka dostrzeżone, iż w pracach senackich umiejętnie łączyłem swoją wiedzę teoretyczną i zainteresowania naukowo-badawcze z wieloletnim doświadczeniem związanym z praktyką adwokacką.

Jako przewodniczący Komisji Ustawodawczej miałem udział w rozpoczęciu i konsekwentnym kontynuowaniu realizacji orzeczeń Trybunału Konstytucyjnego. Zostało to dostrzeżone przez przedstawicieli doktryny prawniczej i docenione w prezentowanych na forum Senatu corocznych informacjach Prezesa TK, a także przez Prezydenta RP podczas Zgromadzeń Ogólnych TK. Szczegółowa charakterystyka mojej działalności legislacyjnej i prawotwórczej znajduje się w wykazie dorobku.

6. Działalność dydaktyczna, organizacyjna i popularyzatorska

Wykorzystując uzyskaną wiedzę prawniczą, prowadzę zajęcia z zakresu prawa konstytucyjnego dla koszalińskich szkół średnich. Jestem autorem kilkudziesięciu publikacji z zakresu różnych dziedzin prawa w czasopiśmie lokalnych. Przeprowadzałem także szkolenie aplikantów adwokackich z zakresu prawa konstytucyjnego i spadkowego w latach 2010-2015. Ponadto, prowadziłem wykłady dla słuchaczy uniwersytetów III wieku w Koszalinie, Sianowie i Szczecinku z zakresu prawa konstytucyjnego. W latach 2011 – 2017 sprawowałem opiekę naukową nad studentami Koszalińskiej Wyższej Szkoły Nauk Humanistycznych. W ramach powyższej działalności byłem wykładowcą przedmiotów prawno-administracyjnych (prawo konstytucyjne, prawo administracyjne, gospodarcze i karne) oraz recenzentem 19 prac dyplomowych na studiach pierwszego stopnia na kierunku administracja – specjalność administracja publiczna. W Wyższej Szkole Gospodarki Euroregionalnej im. Alcide De Gasperi w Józefowie recenzowałem 3 licencjatów oraz 17 prac dyplomowych, kolejne 6 prac licencjackich znajduje się w fazie przygotowywania.

Byłem przewodniczącym oraz członkiem komitetów organizacyjnych i naukowych kilkudziesięciu konferencji krajowych i międzynarodowych. Wykaz konferencji znajduje się w załączniku 4.

Biorę udział w komitetach redakcyjnych i radach naukowych kilku czasopism. Jestem członkiem kolegium redakcyjnego czasopisma „Palestra”, periodyku „Studia Orientalne”, a także członkiem Rady Naukowej Humanistycznych Zeszytów Naukowych „Prawa Człowieka”.

Jestem także członkiem Komisji Nauk Kosmicznych – Zespołu Nauk Prawnych Polskiej Akademii Nauk o/Gdańsk. Komisja ma charakter integrujący obszary inżynierii kosmicznej i satelitarnej, prawa kosmicznego, zarządzania oraz morski.

7. Analiza bibliometryczna

7.1 Dorobek publikacyjny przed uzyskaniem stopnia naukowego doktora.

Publikacje w czasopismach prawniczych i naukowych – 4.
Ogółem punktów – 20 punktów.

7.2. Dorobek publikacyjny po uzyskaniu stopnia naukowego doktora.

Monografie – 2, 25 pkt. + 80 pkt. – 105 pkt. łącznie,
Redakcje monografii – 21, łącznie 105 pkt.
Rozdziały w monografiach – 24, łącznie 120 pkt.
Publikacje w czasopismach prawniczych i naukowych, w tym zagranicznych – 6, łącznie 30 pkt.

Razem: 360 pkt.

8. Udział w konferencjach/organizacja

Przewodniczenie w komitetach organizacyjnych i naukowych w krajowych konferencjach naukowych: **23**

Udział w innych komitetach naukowych konferencji: **7**

Udział w konferencjach krajowych i zagranicznych: **91**

Udział w konferencjach z wygłoszonym referatem: **23**

